

HYPERIÓN ORSZÁGOS TANULMÁNYI VERSENY A GÖRÖG-RÓMAI KULTÚRÁRÓL

Első forduló: 2019. november 29.

Aenigmata Latina maiores

A rendelkezésre álló idő: **150 perc**. Minden segédeszköz használata megengedett: nyomtatott vagy online szótár, nyelvkönyv, nyelvtankönyv, böngészés az interneten. Külső segítséget nem vehetsz igénybe, egyedül kell dolgoznod! Írhatsz számítógépen vagy papírra. Ha letelt az idő, a fordításodat és a válaszokat add át a felügyelő tanárnak. **Figyelem:** a versenyfeladat két részből áll: **fordítás** és a végén a képekről szóló kérdésekre is válaszolj.

Nagy Sándor hadjáratának története a középkorban – sok mesés elemmel kiegészülve – rendkívül népszerű olvasmány volt. A levél (fordítás) a képzelet szüleménye, a kép (feladatok) a szövegben leírt esemény középkori kódexet díszítő ábrázolása.

Fordítás

Epistula Alexandri Magni ad matrem

Olimpiadi dilectae matri gaudium. Quid fecissemus a principio expeditionis usque ad Asiam subiugatam, iam tibi multis verbis perscripseram. Nuper a Babilonia profectus ad mare rubrum aspexi montem altissimum paene caelos¹ adaequantem. Ascendens eum cum amicis meis meditabar, quomodo altius in caelum elevari possem. Praeparavimus machinam cancellis ferreis quasi caveam uni homini sedenti aptam, gryphasque² apprehensos cum catenis ad eum ligavimus. Ut³ magis magisque in altum volarent, veru longum caveae affixi cibo in summo eius posito. Tantam in altitudinem allatus sum, ut⁴ terra videretur mihi esse area parva sub me, mare autem quasi draco gyrans circum eam. Divina quidem gratia ad terram deiectus sum procul a meo exercitu iter dierum decem⁵ in loco campestri sine ulla laesione. Nunc, cum⁶ cupiditas me invaserit fundum maris explorandi, arcessivi geometros et astrologos, ut⁷ de ea re cum eis consulerem. Vale, mater mea carissima.

¹ **caelos** caelum,-i n. többesszám accusativusa (hímnemű alak)

² **gryphas** *gryps, gryphis* m. többesszám accusativusa (görögös alak)

³ **ut... volarent** „hogy... repüljenek” (célhatározói mellékmondat)

⁴ **ut... videretur** „hogy... tűnt/látszott” (következményes mellékmondat)

⁵ **iter dierum decem** „tíznapos járóföldre”

⁶ **cum** „mivel”

⁷ **ut... consulerem** „hogy... tanácskozzam” (célhatározói mellékmondat)

(Lapozz! Feladatok a második oldalon.)

Feladatok

Az alábbi kép egy középkori ábrázolása a szövegben leírt eseménynek.

1. Készíts magyarázatot a képhez! Írd a nyilakhoz a szöveg alapján latinul, mit ábrázol a képelem, amire mutat!
2. Mivel jelezte a festő, hogy Nagy Sándorról van szó?

